
Voorstel GEMEENTERAAD VII - F

Stuknummer

16399

Programma

Leefomgeving

Onderwerp

Actualisatie GRP 2012-2015

Programma

Programma Leefomgeving

Corsanummer

1200142573

Enschede

6 november 2012

Wij stellen u voor te besluiten tot

Vaststelling van de actualisatie van het GRP 2012-2015 "Scherper op koers".

Toelichting op het voorstel

1. Relatie met programma/beleidskader/wettelijke taak/bestuurlijke geschiedenis

Op 17 oktober 2011 heeft uw Raad het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2012-2015 vastgesteld. Hierbij is ook besloten tot een jaarlijkse actualisatie. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze toezegging.

Ook heeft uw Raad het college via twee moties opgedragen dat bij de actualisatie:

- Een gedetailleerde inschatting van kosten, baten en reserves gedurende in ieder geval de opvolgende 6-8 jaar moet worden gemaakt;
- De stijging van de rioolheffing zo gelijkmatig mogelijk over de opvolgende 6-8 jaar moet worden verdeeld;
- De aanwezige (egalisatie)reserve alleen mag worden gebruikt om grote schommelingen in de heffing af te vlakken en om calamiteiten op te lossen;
- Er, indien nodig, een overzicht van aanvullend te nemen maatregelen wordt aangeboden om een (sterkere) stijging van de rioolheffing zoveel mogelijk te voorkomen;
- Mogelijkheden worden voorgelegd (zoals innovaties en besparingen), om ook na 2014 de stijging van de rioolheffing op maximaal 4% stijging per jaar te houden;
- Een realistische inschatting wordt gemaakt van de risico's en benodigde reserves om deze risico's te dekken.

In deze actualisatie zal op bovenstaande aspecten worden ingegaan.

2. Situatieschets, probleemstelling, doelstelling

Het GRP 2012-2015 is eind vorig jaar vastgesteld. Hierbij is uitgegaan van een stijging van de heffing van 4% per jaar, voor de huidige coalitieperiode. Tegelijkertijd diende het nieuwe beleid verantwoord te zijn: wateroverlast dient beperkt te blijven en de riolering en watersystemen moeten gedegen (veilig en functioneel) beheerd worden. Om dit te bereiken is besloten tot het inzetten van een breed maatregelenpakket. Bij deze actualisatie blikken wij kort terug op onze ervaringen van het afgelopen jaar, wordt duidelijk waar we nu staan, en schetsen we mogelijke aanvullende maatregelen.

1. Terugblik afgelopen jaar

Het nieuwe GRP is een jaar geleden vastgesteld. Sindsdien hebben we kunnen ervaren dat deze beleidsomslag heeft geleid tot positieve resultaten. De toen voorgestelde maatregelen zijn realistisch en haalbaar gebleken en de gevolgen voor de openbare ruimte blijken vooralsnog beperkt. Laten we vooral ook niet ons uiteindelijke doel vergeten: het terugbrengen van de stijging van de heffing. Dit is ook daadwerkelijk gelukt. Ook hebben we de hoogte van de stijging vanaf 2015 en verder weten te dempen. Al met al is het nieuwe beleid dan ook succesvol gebleken.

Hieronder blikken we terug op het afgelopen jaar, op basis van de doorgevoerde maatregelen. Deze zijn in het GRP 2012-2015 opgedeeld in maatregelen gericht op dagelijks beheer, investeringen en inkomsten.

Maatregelen m.b.t. dagelijks beheer

- a. We versoberen het beheer en onderhoud van de riolering en gaan minder preventief en meer correctief onderhoud uitvoeren.
- b. We beperken de bekostiging van de veegkosten vanuit het eindproduct Rioolheffing.

- c. We dragen de beheersactiviteiten ten aanzien van de waterkwaliteit en het baggeren van stedelijke oppervlakte wateren over aan het waterschap Regge en Dinkel.

Ervaringen:

Het afgelopen jaar zijn de eerste ervaringen met versobering en "risicogestuurd beheer" opgedaan. Hieruit is gebleken dat we meer middelen nodig hadden dan voorzien voor relinen, reparatie en vervanging van riolering, om zo de risico's op een acceptabel niveau te houden. Zo bleek de kwaliteit van de riolering op enkele locaties dusdanig slecht dat noodreparaties noodzakelijk waren, met de bijbehorende investering. De hiervoor benodigde middelen hebben we echter zelf weten te vinden. Door het nog sterker temporiseren van werkzaamheden en benodigde investeringen is het mogelijk gebleken om de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren, zonder dat dit een verdere stijging van de heffing tot gevolg had.

Al met al zien we hierdoor tot op heden nog weinig negatieve gevolgen van het gewijzigde beleid in de openbare ruimte, terwijl we met de vaststelling van het nieuwe GRP en ons handelen in het afgelopen jaar al wel financieel grote effecten hebben behaald.

Maatregelen m.b.t. investeringen

- d. Bij vervanging van de riolering worden de kosten gefaseerd zo zuiver mogelijk toegerekend: we verminderen de investering vanuit de riolering in het eindproduct Wegen.
- e. Investeringsprojecten worden soberder uitgevoerd: er vindt alleen herstelwerk plaats zonder kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte.
- f. We werken het idee van een Stadsbeek uit en laten de geplande aanleg van een bergbezinkbassin in de Twekkelerzoom los.
- g. We verlengen de financiële afschrijvingstermijn van de riolering van 40 naar 50 jaar.
- h. Projecten worden waar mogelijk later uitgevoerd: het riool wordt enkel indien hoogst noodzakelijk vervangen.
- i. We maken nog meer dan voorheen gebruik van reparaties en relinen in plaats van de riolering te vervangen.

Ervaringen

Nagenoeg alle bovenstaande maatregelen zijn doorgevoerd. Het onderzoek naar de afronding van de resterende maatregelen in de Twekkelerzoom is in volle gang en zal in 2013 worden afgerond.

Bij de vaststelling van het GRP is ook de optie van een Stadsbeek naar voren gebracht. Toegezegd is dat de besluitvorming over deze stadsbeek via een separaat voorstel zal verlopen. Dit voorstel wordt u binnenkort aangeboden. Uitgangspunt hierbij is dat de beek binnen de financiële kaders van het GRP uitgevoerd dient te worden. Hiervoor is binnen het GRP reeds 10 miljoen euro gereserveerd.

We hebben vorig jaar moeten besluiten tot ingrijpende versoberingsmaatregelen. Volgens verwachting heeft het gewijzigde beleid vooralsnog nagenoeg geen gevolgen gehad voor de kwaliteit van de openbare ruimte.

De komende jaren zal moeten blijken hoe lang dit zo blijft. Verwacht wordt dat, mede door beperking van het wegenbudget, deze versobering de komende jaren sneller zichtbaar zal worden.

Zoals hierboven al is aangegeven, was het op een tweetal locaties nodig alsnog reparaties uit te voeren en op korte termijn de riolering te vervangen. Om dit te ondervangen en nog scherper inzicht te krijgen in de gevolgen van risicogestuurd beheer wordt gewerkt aan een afwegingssystematiek, in samenwerking met Rioned, STOWA en het waterschap (als "proeftuin").

Maatregelen m.b.t. inkomsten

- j. We verminderen de posten "oninbaar" en "niet oplegbaar" door extra inspanningen op dit vlak te verrichten.
- k. De egalisereserve rioolheffing wordt in de periode 2012-2015 ingezet om het verschil in kosten en inkomsten af te dekken.

Ervaringen

Vanwege de economische situatie bleek het nu niet mogelijk de posten "oninbaar" en "niet oplegbaar" substantieel te verminderen. Mochten er in de toekomst wel mogelijkheden ontstaan, dan zullen we hier alsnog op inzetten.

In 2012 hebben we nog sterker getemporiseerd met betrekking tot vervangingswerkzaamheden en benodigde investeringen. Hierdoor konden we extra middelen vrijmaken voor noodzakelijk gebleken extra herstelwerkzaamheden. Desondanks konden we de inzet van middelen vanuit de egalisereserve beperken en kunnen we de reserve gedurende een langere periode dan voorzien inzetten en kan de stijging van de heffing na 2015 gedempt worden. Uiteindelijk hebben we het afgelopen jaar 0,3 miljoen euro nodig gehad, ten opzichte van een geprognosticeerde 0,9 miljoen euro. De verwachting is dat er in 2015 een bedrag in de egalisatie reserve resteert van 6,3 miljoen euro.

2) Waar staan we nu

Huidige coalitieperiode

Uitgangspunt van het huidige GRP is een maximale stijging van 4% per jaar voor de huidige coalitieperiode. Uit deze eerste actualisatie van het GRP blijkt dat we kunnen voldoen aan deze prognose. Wel zijn wij geconfronteerd met een BTW verhoging van 19% naar 21% dat een lichte stijging van onze lasten tot gevolg heeft. Overeenkomstig het gemeentelijk beleid hebben wij deze door het Rijk opgelegde lastenverzwaring doorberekend. In 2013 en 2014 stijgt de rioolheffing hierdoor met iets meer dan 4% (concreet: een stijging van 0,61 euro per aanslag).

Demping van de stijging na 2015

Bij de vaststelling van het GRP was duidelijk dat de heffing na 2015 met 8% zou stijgen, als gevolg van kapitaallasten van oude investeringen en noodzakelijke nieuwe investeringen gericht op veiligheid en functionaliteit.

Door de hierboven genoemde nadere temporisering van werkzaamheden en investeringen en de hieronder beschreven aanvullende slag met betrekking tot de veegkosten, is het gelukt de stijging na de huidige coalitieperiode te dempen. We hebben de stijging van de heffing vanaf 2015 tot 2020 weten terug te brengen van 8% naar 6,5% - 6,8%. Exclusief de BTW verhoging zouden we maar iets boven de 6% uitgekomen zijn.

Veegkosten

Eén van de maatregelen uit het GRP 2012-2015 was het zuiverder toerekening van kosten. In dit kader is er gekeken naar de post veegkosten. Deze bedroeg 870.000 euro. Vorig jaar is een gedeelte hiervan, à 200.000 euro, uit de rioolheffing gehaald waarna er nog een post van 670.000 euro resteerde. Dit is terug te brengen naar 400.000 euro door een bedrag van 270.000 euro te dekken vanuit het eindproduct Wegen. Hierdoor kan de stijging van de heffing na 2015 gedempt worden. Dit betekent tegelijkertijd dat er op het gebied van wegen nog strengere keuzes moeten worden gemaakt; dit wordt meegenomen in de herziening van het Wegenbeleidsplan in 2013.

Bovenstaande situatie leidt tot het volgende totaaloverzicht:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognose 2011	4%	4%	4%	8%	8%	8%	8%	8%	6%
Actualisatie excl. btw verhoging	4%	4%	4%	6,1%	6,1%	6,3%	6,3%	6,3%	6,3%
Actualisatie incl. btw verhoging	4%	4,3%	4,3%	6,5%	6,5%	6,8%	6,8%	6,8%	6,8%
Tarieven GRP 2012-2015	€ 171,60	€ 179,04	€ 186,72	€ 199,20	€ 212,40	€ 22680	€ 242,40	€ 259,20	€ 277,20
X 1000 €:									
Opbrengsten	10.785	11.257	11.515	12.037	12.584	13.219	13.885	14.585	15.320
Kapitaallasten	7.484	7.848	8.978	9.364	9.796	10.591	10.815	11.420	11.544
Exploitatielasten	2.930	3.413	3.439	3.442	3.447	3.447	3.447	3.448	3.449
Toegerekende kosten	670	400	400	400	400	400	400	400	400
Sparen voor voorziening									1.000
Totale kosten	11.084	11.660	12.817	13.207	13.643	14.438	14.662	15.269	16.393
Mutatie eg. reserve	298	403	1.302	1.170	1.059	1.219	777	684	1.073
Saldo reserve (1/1)	8.004	7.823	7.534	6.334	5.251	4.263	3.098	2.361	1.707

Afgeronde bedragen

Noot: door rentetoerekening aan het saldo reserve, is de mutatie eg. reserve en het saldo reserve niet 1 – op – 1 te herleiden

3) De toekomst

Zoals hierboven is aangegeven, zitten we momenteel goed op koers en stijgt de heffing niet meer dan toegestaan. De stijging van de heffing vanaf 2015 hebben we zelfs kunnen terugbrengen tot 6,5%.

Om verdere stijging van de heffing in de toekomst tegen te gaan, bood het GRP al een doorkijkje naar LO - SB, K.S. van Osch ((053) 481 56 86)

ontwikkelingen die op termijn een zinnige bijdrage zouden kunnen leveren, de “schillen van de toekomst”.

- Er worden onderzoeken en innovatietrajecten gestart om zo het onderhoud en beheer van de riolering verder te verbeteren of de kosten hiervan te verminderen.
- De afvalwaterketen in Enschede wordt verder geoptimaliseerd in samenwerking met het waterschap, Twentse gemeenten en andere partners.

Ook in uw moties was dit een aandachtspunt. Op dit moment zien wij op dit vlak nog geen concrete alternatieve maatregelen waarmee we een verdere demping van de heffing in de komende jaren kunnen realiseren. Wij blijven echter onze aandacht hierop richten. Een spoor binnen het risico gestuurd rioolbeheer is dat we samen met een plaatselijke ondernemer onderzoek doen naar de verschillen tussen de traditionele wijze van rioolvervanging/relinen, versus een meer risicogestuurde benadering.

3. Bevindingen uit de interactie met belanghebbenden

Zoals toegezegd bij de vaststelling van het GRP 2012-2015 is gekeken naar de mogelijkheid van provinciale subsidie. Dit is van toepassing op het aspect van de Stadsbeek, dit traject loopt nog.

Samen met Rioned, STOWA en het waterschap (als “proeftuin”) werken we momenteel aan een afwegingssysteem gericht op het verkrijgen van een nog scherper inzicht in de gevolgen van risicogestuurd beheer.

4. Informeren over het vervolg

Bij vaststelling van het GRP 2012-2015 is besloten tot een jaarlijkse actualisatie. Het nu voorliggende voorstel is de eerste actualisatie, die jaarlijks een vervolg zal krijgen.

5. Financiële informatie

Voor 2013 geldt een stijging van de heffing van 4,3%, conform de afgesproken kaders. Dit is inclusief de BTW verhoging naar 21%. De heffing van 179,04 euro is reeds opgenomen in de Programmabegroting 2013-2016 en wordt opgenomen in de Belastingverordening 2013.

6. Risicoparagraaf

Uitgangspunt bij het GRP 2012-2015 blijft dat de veiligheid en functionaliteit van het riool zo veel mogelijk gewaarborgd blijven. Wel worden bij onderhoud of vervanging van rioleringen de grenzen meer opgezocht. Hoewel dit bewust en gericht ingezet zal worden, is niet te vermijden dat deze benadering soms tot overlast op straat kan leiden. Hierdoor kan het aantal klachten van burgers toenemen.

7. Overige voor de raad relevante informatie

In het GRP 2012-2015 is het effect van de kwijtschelding op de rioolheffing inzichtelijk gemaakt. Wijziging van dit beleid is gedurende de huidige coalitieperiode echter niet aan de orde.

Hiernaast: bij acute en hardnekkige probleemlocaties zouden we voor oplossingen op maat zorgen. Voor twee gebieden is dit aan de orde: Roombeek en Pathmos/Stadsveld. Voor het gebied Roombeek zijn we al in een vergevorderd stadium en is een ‘Integraal waterbeheerplan’ beschikbaar. Pathmos/Stadsveld bevindt zich nog in de onderzoeksfase. Uiteindelijk moeten de acties en afspraken in Roombeek en in Pathmos/Stadsveld, leiden tot een afname van de grondwateroverlast in deze wijken. Bovendien moet worden voorkomen dat grondwaterverontreinigingen zich verspreiden, dan wel zich gecontroleerd verplaatsen.

8. Bijlagen bij dit raadsvoorstel

Mee te zenden:

a.

Ter inzage (leeskamer):

a. Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2015 “Scherper op koers”, inclusief bijlagen

Vertrouwelijke bijlagen (bij de griffie):

a.

Burgemeester en Wethouders van Enschede,

de Secretaris,

de Burgemeester,

Besluit

van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

Vaststelling van de actualisatie van het GRP 2012-2015 "Scherper op koers".

vastgesteld in de vergadering van

de Griffier,

de Voorzitter,
